

Gud eller Hitler?

For et stykke tid siden erhvervede jeg et tysk feltpostkort sendt i november 1915. Kortets billedside bærer inskriptionen:
"Ein Reich - Ein Volk - Ein Gott."

Teksten minder mistænkeligt om et senere motto fra Hitler-Tyskland:
"Ein Volk - Ein Reich - Ein Führer."

Og denne lighed fik mig til at søge efter tekstens oprindelse.

De to tekster indeholder en treenighed, hvor Folket og Riget indgår i begge. Forskellen er alene, at i den første tekst er Gud den afsluttende del af treenigheden, mens Gud er skrottet i den senere nazistiske version og erstattet med Føreren, Hitler i det højeste.

Mottoet *"Ein Reich - Ein Volk - Ein Gott"* stammer fra Wilhelm II's andet tyske rige. Tyskland blev først

samlet i 1871, og der var et stadigt behov for at holde sammen på kejserriget. Mottoet er nærmest en slags besværgelse på ønsket om tysk sammenhold. Et sammenhold som efter nederlaget i 1918 ikke længere kunne opretholdes. Store dele af riget blev fraspaltet til Frankrig, Polen og Danmark. Folket kæmpede i en indædt borgerkrig. Og forskellen mellem de katolske og protestantiske dele af landet bestod.

Den senere omskrivning af mottoet i nazi-tiden var en del af Hitler-myten, hvor Hitler var rigets samlende skikkelse og absolutte midtpunkt. Gud var ikke længere det væsentligste. Nu var det Hitler, som reelt erstattede Gud.

Mottoet "*Ein Volk - Ein Reich - Ein Führer*" viser hvor absurd Det tredje Riges propaganda kunne drives. Til gengæld lykkedes det Hitler langt bedre end kejser Wilhelm at opretholde treenheden. Det tyske rige og folk fulgte Føreren i nederlaget - til sidste patron og blodsdråbe. Der var selv i 1945 ingen optræk til hverken oprør eller revolution.

I bagklogskabens klare lys kan vi konstatere, at det nazistiske motto var tættere på virkelighedens verden end det oprindelige, som mere var præget af ønsketænkning end af realiteter. Måske havde det tyske folk i 1945 glemt Gud? I hvert fald var Føreren en håndfast realitet, som det kostede uendelig lidelse at få bugt med.

Christian Hesselberg